

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odpovědné zadávání veřejných zakázek

Proces zadávání veřejných zakázek má svůj rámec nově upravený v zákoně č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění. Tato nová právní úprava umožňuje hodnotit jednotlivé nabídky nejen z hlediska nabídkové ceny, ale umožňuje zadavateli stanovit i jiná hodnotící kritéria, která zajistí, že nabídka, která bude v zadávacím řízení úspěšná, bude odpovídat i zamýšlenému záměru zadavatele.

Jedná se nejen o kritérium kvality, které se v některých případech využívá, ale může jít i o další kritéria, jako je zejména sociální odpovědnost, zohledňování dopadů plnění veřejné zakázky na životní prostředí a podobně, což se projeví i v nárocích zadavatele na technické parametry veřejné zakázky. Uplatňování takových kritérií má vliv nejen na samotné plnění veřejné zakázky, ale i na sociální úroveň státu, či konkrétního územního celku, k němuž se veřejná zakázka vztahuje. Zapojením i neekonomických parametrů do procesu výběru nejvhodnější nabídky lze dosáhnout nejen efektivního využití veřejných prostředků, ale samotnou realizací takové veřejné zakázky lze vytvořit přidanou hodnotu v oblasti sociální či ekologické. Pro úspěšnost takové realizace veřejné zakázky je již v počátku procesu nutné správně nastavit zadávací podmínky tak, aby se minimalizovaly negativní vlivy.

Jedním ze způsobů jak dosáhnout kýženého výsledku je připustit širší účast dodavatelů. To znamená, že zadavatel může připustit i účast dodavatelů, kteří dodávají nejen originální zboží, ale i zboží alternativní, za současného respektování práv duševního vlastnictví k originálnímu zboží a splnění dalších technických parametrů požadovaných zadavatelem tak, aby byl naplněn účel veřejné zakázky.

Konkrétní požadavky na dodavatele či poptávané zboží může zadavatel formulovat hned na několika místech zadávací dokumentace. V rámci kvalifikačních předpokladů dodavatele lze požadovat kromě obvyklých kvalifikačních požadavků (jako jsou například bezúhonnost, neexistence daňových nedoplatků, prokázání odborné způsobilosti, doložení údajů o dosaženém obratu za určité období, apod.) i prokázání dalších požadavků přímo souvisejících se zamýšleným účelem veřejné zakázky. Půjde tedy například o požadavek, aby byl dodavatel držitelem různých certifikátů (typicky ISO certifikáty, různé certifikáty prokazující dodávky eco-friendly výrobků apod.). Dalším místem v zadávací dokumentaci, v níž lze implementovat další požadavky korespondující se zásadami odpovědného zadávání veřejných zakázek, jsou zadávací podmínky pro poptávanou dodávku zboží či služeb. Zadavatel tedy může v zadávací dokumentaci uvést požadavek pro konkrétní způsob dodání zboží či služby, ekologickou výrobu či na druhé straně ekologickou likvidaci odpadu, popř. požadavek na recyklovatelnost použitých materiálů. Nemalou roli hrají i hodnotící kritéria, dle nichž se jednotlivé nabídky hodnotí. Jak bylo uvedeno výše, hodnotícím kritériem již nemusí být pouze cena, či kombinace ceny a kvality, nýbrž i další kritéria, které umožní vybrat nabídku nejen ekonomicky výhodnou, ale i takovou, která bude nejvíce odpovídat potřebám zadavatele či účelu, pro který byla

veřejná zakázka zadána. V takovém případě pak bude vítězná nabídka i přínosem pro nejen pro zadavatele, ale i širší veřejnost (např. v důsledku eliminace negativních dopadů na životní prostředí). V případě použití více hodnotících kritérií lze pouze doporučit, aby zadavatel předem již v zadávací dokumentaci stanovil jednotlivým kritériím váhu, která bude mít vliv na celkové hodnocení nabídek, aby tak předešel možným potížím nejen při hodnocení nabídek, ale i ve vztahu k možnosti obrany neúspěšných dodavatelů. Na tomto místě je vhodné poznamenat, že hodnotícím kritériem nemůže být to, co je od dodavatelů požadováno v rámci prokazování kvalifikace. V neposlední radě lze požadavky sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek zapracovat i do návrhu smlouvy, která bude s úspěšným dodavatelem uzavřena. Jelikož je návrh smlouvy v podstatě neměnný, resp. dodavatelé nemají v rámci zadávacího řízení dostatečnou vyjednávací sílu, proto lze nastavit i smluvní podmínky tak, aby požadavky kladené na dodavatele v průběhu zadávacího řízení byly plněny úspěšným dodavatelem i po uzavření smlouvy a ukončení zadávacího řízení.

S ohledem na vývoj v oblasti zadávání veřejných zakázek a poptávku státní správy i samosprávy po metodické podpoře v oblasti sociálně a environmentálně odpovědného veřejného zadávání bylo schváleno usnesení vlády České republiky ze dne 24. července 2017 č. 531 (dále jen „Usnesení“), o Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy (dále jen „Pravidla“). Jedná se o nová, komplexní Pravidla, která přispívají k závazku ministerstev, krajů, obcí a dalších subjektů při zadávání veřejných zakázek a při nákupech zboží a služeb zohledňovat environmentální i sociální, resp. širší společenské aspekty, a o takových nákupech transparentně informovat veřejnost. Usnesení s Pravidly bylo vládě předloženo s poukazem na výchozí definici odpovědného veřejného zadávání, která je vnímá jako proces, při kterém zadavatel nakupuje produkty, služby a stavební práce, které potřebuje, přičemž získává maximální hodnotu za peníze vytvářením prospěchu pro společnost a ekonomiku a minimalizací negativních dopadů na životní prostředí. Toto široké pojetí odpovědného veřejného zadávání propojuje ekonomické, sociální i environmentální aspekty a má tak blízko k tzv. principu 3E, který zahrnuje hospodárnost (*economy*), účelnost (*efficiency*) a efektivnost (*effectiveness*). Jedná se o přístup, jehož přesah je právě v komplexnosti jeho pojetí a širší společenských aspektů, které lze veřejnými zakázkami podpořit. V zmiňovaných Pravidlech se státní správa a samospráva zavazuje při nákupu zboží a služeb mimo jiné usilovat o omezení spotřeby energií, spotřeby vody a surovin, dále usilovat o snížení produkce znečišťujících látek uvolňovaných do ovzduší, vody a půdy, omezení produkce odpadů, či omezení uhlíkové stopy. Zohledněním environmentálních aspektů je možné usměrňovat výše uvedené dopady tak, aby se orgány veřejné správy (resp. zadavatelé) snažily pořídit výrobky a služby s nižšími dopady na životní prostředí během jejich životního cyklu než je tomu u obdobných výrobků a služeb.

Zásady odpovědného zadávání veřejných zakázek nejsou pouze otázkou řešenou v rámci republiky, nýbrž i v evropském rámci. V několika případech se k odpovědnosti zadávání veřejných zakázek vyjadřoval i Soudní dvůr Evropské unie ve své judikatuře. Jedním z takových rozhodnutí je i rozhodnutí ve věci C-513/99 Concordia Bus, v níž Soudní dvůr Evropské unie přiznal zadavateli právo zahrnout ekologičnost dodávky mezi hodnotící kritéria nabídek a současně definoval podmínky, za nichž lze toto právo využít. V první řadě musí takové hodnotící kritérium souviset s předmětem veřejné zakázky. Hodnotící kritérium musí umožňovat shodnou interpretaci všemi průměrně informovanými a pečlivými uchazeči, musí být jednoznačně hodnotitelné a musí umožnit transparentní porovnání nabídek mezi sebou. Další podmínkou je, aby takové hodnotící kritérium bylo jasně vyjádřeno v oznámení veřejné zakázky a v zadávací dokumentaci, což je prakticky obecným pravidlem nejen pro kritérium ekologičnosti dodávky, ale i pro ostatní hodnotící kritéria. Poslední podmínkou pak je, že takové hodnotící kritérium nesmí být v jiném rozporu s právem ES. Ve věci C-368/2010 Evropská komise vs. Nizozemské království zase Soudní dvůr Evropské unie uvedl, že veřejní zadavatelé mohou upřednostnit tu nabídku, která obsahuje fairtradeová kritéria, avšak zadavatel nemůže v zadávací dokumentaci odkazovat na konkrétní certifikační známku bez bližší

specifikace požadavků zadavatele, které by danou certifikační známku dále specifikovaly.

Závěrem lze tedy shrnout, že rozhodující u veřejných zakázek nemusí být pouze nejnižší cena, ale zadavatel má více možností jak může veřejnou zakázku učinit prospěšnou i pro širší veřejnost s dosahem přesahujícím obec či kraj. Zadavatel tak může při zadávání veřejných zakázek klást důraz například na ochranu životního prostředí, či jiný pozitivní dopad pro společnost. Odpovědné veřejné zadávání v jakékoli fázi zadávacího procesu na jedné straně respektuje základní zásady postupu zadavatele, současně však přispívá k širšímu pohledu na vynakládání veřejných prostředků a tím vytváří jakousi nadhodnotu.

JUDr. David Řezníček, LL.M., Ph.D.

Mgr. Jana Židziková

[Řezníček & Co. s.r.o., advokátní kancelář](#)

Krajinská 281/44
370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 323 247
Fax: +420 383 839 361
e-mail: recepce@reznicek.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - DUBEN 2026](#)
- [Prokazování dostupnosti technického vybavení při zadávání veřejných zakázek - limity sdílení technického vybavení](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - BŘEZEN 2026](#)
- [Zdrojové kódy jako „pojistka“ proti vendor-lock-inu: judikatorní korekce a její meze](#)
- [Spolupráce zadavatele a developera z pohledu rozhodovací praxe ÚOHS a plánovacích smluv](#)
- [Listinné nabídky v éře elektronizace: přestupek, nebo legitimní postup?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚNOR 2026](#)
- [Změna poddodavatele v průběhu zadávacího řízení](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - LEDEN 2026](#)
- [Metoda Design & Build na poli veřejných zakázek](#)
- [Požadavek zadavatele na prokazování referencí prostřednictvím staveb občanské vybavenosti ve světle rozhodovací praxe](#)